

Trnavský samosprávny kraj

KNÍŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Vyhľadávka MK SR č. 201/2016 Z. z.

Podporná činnosť FPU na rok 2017

Úspešné žiadosti o dotáciu z FPU v roku 2016

Knižnica - dobré miesto pre život

Letné prázdniny v knižnici

Literárna Senica L. Novomeského 2016

Vzdelávanie

13. celoslovenská bibliografická konferencia

Zo života Krajskej pobočky SSKK v Trnave

Činnosť KP SSKK v Trnave v roku 2016

Na exkurzii v Baťovom meste

Z našich knižníc

Kniha o ženách rodu Esterházyovcov

Jeseň v znamení výstav

Otec António v spomienkach

Kniha Záhoria 2015

Liečenie hyperaktívnych detí

Jozef Banáš v Galante

Čítanie v tráve

Bol raz jeden kaštieľ

Obecná knižnica Košoltná

Pasovanie detí v Záhorskej knižnici

Všetko má svoj čas...

Rekonštrukcia Obecnej knižnice v Bučanoch

Ročník: 43

Číslo: 2

Trnava 2016

VYHLÁŠKA MINISTERSTVA KULTÚRY SR č. 201/2016

1. júla 2016 nadobudla účinnosť **vyhláška MK SR č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízií a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach**. Nahrádza Vyhlášku MK SR č. 421/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízií knižničného fondu v knižniciach, ktorá bola zrušená zákonom č. 126/2015 Z. z. o knižniciach. Zo zrušenej vyhlášky č. 421/2003 Z. z. preberá základné časti ustanovení, ktoré sa týkajú vedenia odbornej evidencie, revízií a vyradovania. Podrobnejšie rozpracováva ustanovenia knižničného zákona, ktoré knižniciam v týchto oblastiach ukládajú povinnosti. Zároveň odporúča postupy, ktoré treba dodržiavať v praxi a definuje, ktoré činnosti ustanovené vo vyhláške sú pre knižnice povinné. Vyhláška nevyklučuje, aby knižnice podľa potreby a nad rámec vyhlášky uvádzali aj ďalšie identifikačné údaje a vytvárali ďalšie pomocné odborné evidencie.

§ 1 uvádza typy knižničných dokumentov, ktoré podliehajú odbornej evidencii. Zároveň špecifikuje, kedy je digitálny dokument predmetom odbornej evidencie. Uvádza podoby základnej odbornej evidencie, spôsoby jej vedenia a spresňuje, kto je kompetentný podpisovať tlačene výstupy z elektronickej odbornej evidencie.

§ 2 člení a upravuje zásady základnej odbornej evidencie. Definuje, čo je obsahom a výstupom prírastkového zoznamu a zoznamu úbytkov, spôsob vedenia odbornej evidencie a jej uchovávanie. Požadované údaje je knižnica povinná vyplniť a zároveň môže podľa potreby uviesť aj ďalšie identifikačné údaje. Ustanovenie definuje, ktorý orgán podpisom verifikuje správnosť zoznamov v základnej odbornej evidencii.

§ 3 definuje jednotlivé formy pomocnej odbornej evidencie knižničných dokumentov a ich obsah. Upravuje zásady a spôsob vedenia pomocnej odbornej evidencie knižničných dokumentov v knižnici tak, aby bol prehľad o ich stave, pohybe, umiestnení a využívaní. Knižnica si môže pre svoju potrebu vytvoriť aj ďalšie pomocné odborné evidencie.

§ 4 stanovuje cieľ a postup revízie knižničného fondu, určuje, čo je podkladom na vykonanie revízie a definuje obsah zápisnice. Revízia porovnáva skutočný stav knižničného fondu so stavom evidovaným. Výsledky revízie sú podkladom na odstránenie zistených nedostatkov, nevyhnutný je aj záznam o spôsobe odstránenia zistených nedostatkov.

§ 5 upravuje zásady vyradovania knižničného fondu, určuje, čo je jeho predmetom, kto návrhy predkladá a ako sa vedie evidencia o vyradených knižničných dokumentoch. Vyradené klasické knižničné dokumenty sa podľa zákona o knižniciach ponúkajú prednostne knižniciam s konzervačnou funkciou za účelom zachovania kultúrneho dedičstva. Až v prípade nezáujmu týchto knižníc, môže knižnica vyradené dokumenty ponúknuť na predaj, darovať, odovzdať do zberu a pod.

Znenie vyhlášky je zverejnené na webovej stránke Ministerstva kultúry Slovenskej republiky www.culture.gov.sk

Zdroj: www.culture.gov.sk

PODPORNÁ ČINNOSŤ FPU NA ROK 2017

Fond na podporu umenia zverejnil na svojom webovom sídle predbežný harmonogram výziev na rok 2017. V rámci štruktúry podporenej činnosti sú knižnice začlenené do programu 5 Pamäťové a fondové inštitúcie, v rámci týchto podprogramov:

5.1.1 – Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra

Dotácia sa poskytuje na realizáciu odbornej činnosti knižnice, realizáciu skvalitnenia špecifickej knižničnej infraštruktúry, realizáciu odbornej ochrany historického knižného dokumentu alebo historického knižného fondu a/alebo na realizáciu skvalitnenia interiérového vybavenia pre používateľov knižníc.

Výška udeľovaných dotácií: 1 500 – 15 000 EUR

Predpokladaný termín výzvy 15. 2. – 15. 3. 2017

5.1.2 – Podujatia a vzdelávacie aktivity

Dotácia sa poskytuje na realizáciu komunitných aktivít, realizáciu vzdelávacích aktivít pre verejnosť, realizáciu vzdelávacích aktivít pre odborných pracovníkov, realizáciu multikulturných aktivít, vydávanie odborných publikačných výstupov, realizáciu prezentačných aktivít a/alebo na realizáciu propagačných a marketingových projektov.

Výška udeľovaných dotácií: 1 500 – 15 000 EUR

Predpokladaný termín výzvy 16. 11. 2016 – 15. 12. 2016

5.1.3 – Akvizícia knižníc

Podpora je zameraná na nákup knižničného fondu, pričom minimálne 10 % žiadanej podpory musí byť vyčlenených na nákup kníh vydaných s podporou FPU, ktoré si knižnica môže vybrať v súlade so zameraním a špecializáciou knižnice.

Výška udeľovaných dotácií: 1 000 – 15 000 EUR

Predpokladaný termín výzvy 15. 2. 2017 – 15. 3. 2017

Bližšie informácie sú zverejnené na domovskej stránke FPU www.fpu.sk

Zdroj: www.fpu.sk

Fond na podporu umenia (ďalej len „FPU“) je verejnoprávna inštitúcia, ktorá nahradila podstatnú časť Dotačného systému Ministerstva kultúry SR. Prvé žiadosti o finančné prostriedky z FPU na realizáciu projektov zasielali knižnice začiatkom roka 2016. Úspešných projektov bolo aj v našom kraji viac, pre inšpiráciu a povzbudenie ďalším knižniciam uvádzame na nasledujúcich stránkach výsledky aspoň troch z nich.

Knižnica JF v Trnave získala finančné prostriedky na nákup zariadenia detského oddelenia z podprogramu 6.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra. Na tomto mieste je potrebné pripomenúť, že knižnica už viac rokov investuje nie malé finančné prostriedky do rekonštrukcie priestorov určených pre verejnosť. V rámci rozsiahlej rekonštrukcie budovy boli v roku 2015 vymenené okná, v roku 2016 nasledovala rekonštrukcia kúrenia. V oddelení pre deti boli okrem toho vymenené aj podlahové krytiny a priestory boli vymaľované. Potrebné bolo už len vymeniť knižničné regály, na ktoré knižnica získala finančné prostriedky vďaka úspešnej žiadosti o dotáciu z FPU. Od jesene víta najmladších používateľov Knižnice JF v Trnave moderné a útulné prostredie, ktoré je ako stvorené na trávenie voľného času či už jednotlivcov alebo kolektívov v rámci mnohopočetných komunitných aktivít organizovaných pracovníkmi oddelenia.

V rámci podprogramu 6.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity získala Záhorská knižnica v Senici finančné prostriedky na realizáciu jubilejného XXX. ročníka celoštátnej autorskej súťaže Literárna Senica Ladislava Novomeského 2016. O úspešnosti a obľúbenosti tohto už tradičného podujatia nielen v rámci regiónu svedčí aj to, že podujatie je pravidelne organizované už od roku 1986 a postupne prerástlo hranice regiónu. Dnes môžeme hovoriť o úspešnom celoslovenskom podujatí, ktorému neustále narastá nielen počet aktívnych prispievateľov, ale aj podporovateľov a sympatizantov.

Mimoriadnu radosť máme z úspešného projektu Obecnej knižnice v Maduniciach, ktorá počas letných prázdnin „nedovolenkovala“, ale v rámci komunitných aktivít vytvorila priestor pre zmysuplné trávenie času prázdninujúcich detí. Madunice sa tak zaradili do nie veľmi početnej skupiny obcí, o ktorých môžeme povedať, že obecná knižnica je dôležitým centrom kultúry a oddychu, a jej činnosti venuje zriaďovateľ primeranú pozornosť a podporu. To v sebe zahŕňa aj vytvorenie podmienok pre jej rôznorodé aktivity a rozvoj. Projekt bol podporený v rámci podprogramu 6.1.2 FPU.

KNIŽNICA - DOBRÉ Miesto PRE ŽIVOT

Projekt podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia

Pravidelní návštevníci Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave postrehli, že počas leta boli brány do knižnice zatvorené. Voči všetkým čitateľom, ktorí sa chystali v čase prázdnin a dovoleníek prečítať všetko, čo nestihli popri práci a škole, nám to bolo veľmi ľúto. Knižnica JF v Trnave sídli v historickej budove z roku 1914, preto je nutné postupne realizovať rekonštrukčné práce zvonku, ale aj v interiéri. V roku 2016 sa podarila rekonštrukcia vykurovania v celej budove. Popri tejto rekonštrukcii dostali aj niektoré vnútorné priestory nový vzhľad. Keďže sú miestnosti priestorovo atypické, ich zariadenie si vyžaduje špecifický a náročný prístup, knižnica postupuje po krokoch, po jednotlivých oddeleniach.

Najrozsiahlejšou obnovou v roku 2016 však prešlo oddelenie pre deti. Knížničné regály a nábytok boli zastarané, poškodené, boli z čias, keď sa zariad'ovalo univerzálne pre celú knižnicu. Preto nevyhovovali súčasným moderným interiérovým kritériám farebnosti a účelnosti špeciálne pre detského čitateľa. Keďže knižnica bola úspešná v grantovom systéme Fondu na podporu umenia a získala finančné prostriedky, toto oddelenie dnes žiari farebnosťou, prehľadnosťou a úplnou novotou. Rozmery regálov sú prispôsobené atypickým priestorom detského oddelenia a zároveň aj špecifikám jednotlivých vekových kategórií, s dôrazom na atraktivitu, funkčnosť, otvorenosť a bezpečnosť oddelenia ako celku. K vytvoreniu príjemného a bezpečného prostredia prispela svojimi vlastnými prostriedkami aj samotná knižnica. Zrealizovala sa maľovka, vymenila sa podlahovina a kúpil ďalší nábytok. Výsledok stojí za to! Sme radi, že po znovuo tvorení oddelenia sa našim malým čitateľom i ich rodičom páčia nielen obnovené priestory, ale aj bohatá ponuka knižných noviniek. Toto miesto sa určite stane ešte prítiažlivejším prostredím na trávenie voľného času detí ale aj celých rodín a kolektívov. Herňa oddelenia, vybavená kobercom a všakovakým hračkami a knižnými hračkami, je otvorená počas výpožičných hodín. Opäť sa rozbehli besedy, stretnutia s autormi a umelcami pre deti, hodiny literárnej výchovy, hodiny informačnej prípravy, súťaže a tvorivé dielne. V novembri sa knižnica stala odborným garantom projektu Kniha a príbehy v Mestskej športovej hale, kde sme uvítali nielen našich regionálnych autorov, ale najmä G. Futovú a M. Regitka. Môžeme povedať, že vypredali športovú halu. Zapájame sa aj do decembrovej čítačky Celé Slovensko číta deťom.

Každú decembrovú sobotu o 15.00 hodine pozývame deti a priateľov knižnice na Vianoce v knižnici. Zavíta k nám Kristína Farkašová so svojimi dvojčikami, budeme vítať do života knižku spisovateľky Márie Lazárovej a ilustrátorky Trnavčanky Simony Čechovej Tri mačiatka tety Mily, bude vianočné čítanie a súťaž. V novom príjemnom prostredí, s novými nápadmi a aktivitami sa snažíme o získavanie detí a mládeže, ale aj ich rodičov, aby sa tešili na každú návštevu knižnice.

Text: Benjamína Jakubáčová, KJF v Trnave

Foto: archív KJF v Trnave

LETNÉ PRÁZDNINY V KNIŽNICI

Projekt podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia

Už po 3-krát sa obci Madunice podarilo získať dotáciu na nákup kníh do našej obecnej knižnice, v roku 2016 bola táto dotácia pridelená z Fondu na podporu umenia. Spracovali sme projekt pod názvom Atraktívna knižnica. Cieľom projektu bolo obohatiť knižničný fond o knižné novinky, a zatraktívniť tak našu knižnicu pre súčasných, ale aj pre nových čitateľov. Projekt bol podporený sumou 1000 €.

Nadväzne na projekt Atraktívna knižnica sme podali ďalšiu žiadosť o dotáciu z Fondu na podporu umenia na realizáciu vzdelávacích aktivít pre deti počas letných prázdnin pod názvom Letné prázdniny v knižnici. Naším zámerom bolo poskytnúť všetkým deťom rovnaké možnosti plnohodnotného využitia voľného času, keďže aktivity boli bezplatné a všetky pomôcky boli zabezpečené. Cieľom projektu bolo pripraviť pre deti zážitkové prázdniny v knižnici, vďaka čomu si budovali pozitívny vzťah ku knihám a k čítaniu, čo považujeme za prospešné pre ich budúce vzdelávanie. Ďalej sme chceli deti naučiť základným zručnostiam, ktoré si mohli osvojiť na tvorivých dielňach, kde sa naučili využívať rôzne kreatívne techniky na zhotovovanie darčiekov, dekorácií, úžitkových predmetov a podobne. Prostredníctvom série zábavno-náučných hier sme u detí zábavnou formou rozvíjali a podporovali hlavne kreativitu a kognitívizáciu. Výstupom projektu boli

výchovno-vzdelávacie aktivity v knižnici, pre deti a mládež, realizované počas letných prázdnin. Aktivity sa konali pravidelne, formou tvorivých dielní, zábavno-náučných hier, Legoklubu a Letného čítankova. Počas týždňa sa jednotlivé druhy aktivít striedali. Pripravili sme spolu 30 aktivít. Cieľovou skupinou boli žiaci ZŠ s MŠ J. Hollého Madunice a deti od 7 do 15 rokov. Do aktivít sa spoločne s menšími deťmi zapájali aj rodičia, čo hodnotíme veľmi pozitívne. Teší nás, že o všetky podujatia realizované v rámci projektu bol veľký záujem a dostali sme mnoho pozitívnych ohlasov nielen od detí, ale aj od ich rodičov. Na tento projekt nám Fond na podporu umenia poskytol 1500 €. Finančné prostriedky boli použité na nákup spoločenských hier, stavebnice Lego, papiernického a kreatívneho materiálu, ktoré boli prínosom pre našich občanov.

Text: Mária Hergezelová, Obecná knižnica Madunice

Foto: archív Obcej knižnice Madunice

LITERÁRNA SENICA LADISLAVA NOVOMESKÉHO 2016

Projekt podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia
Do XXX. ročníka celoštátnej autorskej súťaže Literárna Senica Ladislava Novomeského (LSLN) 2016, ktorý sa uskutočnil 1. decembra 2016 organizátori zo Záhorskej knižnice v Senici dostali od 160 autorov 375 súťažných prác. Posúdila ich odborná porota zložená z básnikov, spisovateľov, publicistov a literárnych kritikov v zložení – predseda poroty Peter Valček a členovia poroty – Dana Podracká, Marián Grupač a Karol Csiba. Odborný garantom súťaže je predseda Spoločnosti Ladislava Novomeského spisovateľ Peter Jaroš. Organizátormi jubilejného XXX. ročníka sú Trnavský samosprávny kraj, Záhorská knižnica a Mesto Senica, Spoločnosť Ladislava Novomeského, Literárne informačné centrum a Spolok slovenských spisovateľov Bratislava a Galéria Jána Mudrocha v Senici.

Na poludnie sa v obradnej sieni Mestského úradu v Senici zišli osobnosti, ktoré sa najviac zaslúžili o rozvoj tejto úspešnej súťaže počas jej tridsaťročnej existencie a boli zapísaní do Pamätnej knihy mesta Senica. Pri vzniku súťaže, v roku 1986, bola súťaž na podporu literárnych talentov regionálnou, od roku 1996 dosiahla celoštátny rozmer. V I. ročníku sa do súťaže zapojilo 23 účastníkov 97 poetickými a prozaickými prácami. Za tridsať rokov sa do nej zapojilo spolu 8 183 súťažiacich s 22 530 prácami. V tohtoročnom, jubilejnom ročníku bolo víťazom vo veku od 10 do 87 rokov odovzdaných spolu 22 cien a 6 čestných uznání v troch vekových kategóriách v oblasti poézie a prózy.

Organizátorom a porotcom nikdy nešlo o počty účastníkov, ale o snahu dať šancu talentom rásť jednak prácou na sebe, ale i odbornými radami od renomovaných autorov, literárnych kritikov či knihovníkov.

V neskorobarokovom kaštieli Machatka, postavenom v roku 1760 podľa projektu F. A. Hillebranta, v ktorom dnes sídli Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici si hlavnú cenu za poéziu na počesť básnika Ladislava Novomeského (1904-1976), ako cenu predsedu Trnavského samosprávneho kraja Tibora Mikuša, prevzala Kristína Oslejová z Gymnázia L. Novomeského v Senici. Cenu Literárneho informačného centra ako hlavnú cenu za prózu sa porota rozhodla udeliť Zuzane Martiškovej z Topoľčian. Pri príležitosti jubilejného ročníka bola mimoriadne udelená aj Cena poroty za poéziu najstaršej účastníčky, 87 ročnej Emílii Filipovej zo Svätého Petra.

Aj v tomto roku vydala Záhorská knižnica v Senici Bulletin víťazných prác XXX. ročníka

LSLN 2016, ktorý je mimoriadne doplnený fotografiami, spomienkami ocenených, dlhoročných i súčasných porotcov, podporovateľov a garantov súťaže. Riaditeľka Záhorskej knižnice v Senici Katarína Soukupová zdôraznila, že „pracou na sebe, sa z tisícov, stovák a desiatok adeptov stávajú po tridsať rokov z neznámych mien postupne ambiciózni jednotlivci. A z viacerých sú dnes plnohodnotní umelci slova – poeti i prozaici. Sme radi, že sme mohli byť pri rozvoji ich talentu.“

Nedá nám ešte nespomenúť slová poetky Dany Podrackej na adresu Kristíny Oslejovej - víťazky Hlavnej ceny za poéziu: *„Súbor básní je nezvyčajne zrelý. Pracuje s podobenstvom, časovou návratnosťou aj s mystickou skúsenosťou... Básnické prostriedky, ktoré na to využíva, sú pôvodné. Pracuje s vnútorným obrazom a s vnútorne zažitou skúsenosťou. Oslejovej básne sú nevykonštruovane racionálne a zároveň pracujú s tajomstvom naznačenom v básnickom obraze, v jazyku... Jej postupy považujem za inovatívne, moderné a básnické.“*

Oceneným srdečne blahoželáme a prajeme im, aby svojou tvorbou raz siahli k takým vysokým literárnym métam, k akým sa svojim dielom prepracoval básnik Ladislav Novomeský, od ktorého úmrtia v septembri uplynulo 40 rokov. Senicu ako mesto svojich rodičov, kam sa vracal v časoch dobrých i zlých, považoval za svoj domov. Venoval jej i poému „Do mesta 30 minút“ a pri 100-ročnici od jeho narodenia na budove stanice osadili symbolický smerovník „Do mesta 30 minút“. Tunajšie Gymnázium nesie čestný názov Gymnázium Ladislava Novomeského v Senici. V senickom parku pri budove DAV (niekdajšie Múzeum L. Novomeského), patriacej pod Centrum voľného času v Senici, stojí od roku 1984 socha básnika v nadživotnej veľkosti (dielo Jána Kulicha).

Súťaž sa uskutočnila pod záštitou predsedu Trnavského samosprávneho kraja Tibora Mikúša, s finančnou podporou Mesta Senica a Slovenskej asociácie knižníc. XXX. ročník Literárnej Senice L. Novomeského podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia, ako hlavný partner podujatia.

*Text: Milan Soukup
Redakčná úprava: Ivana Gálusová
Foto: Vladimír Holický*

VZDELÁVANIE

13. SLOVENSKÁ BIBLIOGRAFICKÁ KONFERENCIA 2016

Po piatich rokoch som opäť mala možnosť zúčastniť sa bibliografickej konferencie, ktorá sa konala v konferenčnej sále SNK v Martine v dňoch 23. - 24. 11. 2016. Organizátorom podujatia bol Odbor Národnej bibliografie Slovenskej národnej knižnice v Martine. Stretnutie otvorila PhDr. Ľudmila Rohoňová, ktorá zároveň vyhodnotila uplynulé päťročné obdobie v živote Národnej bibliografie SNK. Rokovanie prebiehalo v štyroch sekciách ako národná bibliografia a jej činnosť v kontexte Slovenskej digitálnej knižnice, katalogizačné pravidlá, bibliografické spracovanie a štandardy, regionálna bibliografia - problém

my, kooperácia, perspektívne riešenia a Výskum dejín knižnej kultúry a retrospektívna bibliografia v kontexte digitalizácie historických fondov.

Na konferencii sa zúčastnili aj pedagógičky Katedry Knižničnej a informačnej vedy Univerzity Komenského v Bratislave, ktoré nám predstavili študijné odbory z oblasti knihovníctva zo súčasnosti i blízkej budúcnosti a ponúkli možnosť rozšírenia spolupráce katedry s knižnicami, kde by ich študenti mali možnosť získané teoretické vedomosti vyskúšať si aj v praxi.

Odborné podujatie bolo venované vývojom a trendom v bibliografii a problematike spolupráce knižníc pri využívaní moderných informačných a komunikačných technológií. Konferencia je tradičným podujatím, ktoré sumarizuje a hodnotí úspechy bibliografickej činnosti za uplynulých päť rokov a stanovuje úlohy na ďalšie obdobie a v neposlednom rade dáva priestor nám, bibliografkám z celého Slovenska, na osobné stretnutie a vytváranie nových kontaktov.

*Text: Judita Kontárová,
Galantská knižnica v Galante*

ZO ŽIVOTA KRAJSKEJ POBOČKY SSKK V TRNAVE

ČINNOSŤ KRAJSKEJ POBOČKY SPOLKU SLOVENSKÝCH KNIHOVNÍKOV A KNIŽNÍC V TRNAVE ZA ROK 2016

Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc Trnava mala v tomto roku 86 členov. Činnosť pobočky organizačne zabezpečuje a koordinuje výbor v zložení: Lívia Koleková – predsedníčka, Zuzana Martinkovičová – tajomníčka a pokladníčka, Katarína Soukupová, Jana Brliťová, Benjamína Jakubáčová, Lýdia Tóthová, Darina Kráľová.

Tak ako každoročne, aj plán našich aktivít na rok 2016 sme odsúhlasili na koncoročnej spoločnej schôdzi predošlého roku, ktorá sa konala 16. decembra 2015. Programom tohto stretnutia bolo poetické pásmo v našťudovaní hercov DJP v Trnave s názvom „Videl som

tancovať Jitterbooge“ na motívy poézie Miroslava Válka, po ktorom nasledovala členská schôdza s vyhodnotením roku 2015 a prerokovaním plánu činnosti na rok 2016.

Aký bol teda spolkový knihovnícky rok 2016 v Trnavskom samosprávnom kraji?

Od 1. do 6. marca 2016 sa uskutočnil **Týždeň slovenských knižníc**.

V roku 2016 sa do celoslovenského podujatia Týždeň slovenských knižníc zapojilo 30 verejných knižníc v rámci TTSK,

z toho 4 regionálne, 10 mestských, 7 obecných knižníc s profesionálnym pracovníkom a 9 obecných knižníc s neprofesionálnym pracovníkom. Okrem verejných knižníc sa do TSK zapojili aj akademické knižnice – UK Trnavskej univerzity a UK Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Spolu sa uskutočnilo okolo 200 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo cca 11 138 návštevníkov.

Už po druhý raz sa realizovali knižničné hliadky. Do projektu „Knižničná hliadka“ sa zapojili Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, Záhorská knižnica v Senici, Univerzitná knižnica UCM, odmenených bolo 14 ľudí, ktorí boli pristihnutí pri čítaní.

Noc s Andersenom sa tentoraz neuskutočnila v rámci Týždňa slovenských knižníc, ktorý býval v predošlých ročníkoch vyhlasovaný organizátormi SAK a SSKK na posledný marcový týždeň. Tentoraz sa Noc konala 1. až 2. apríla 2016. Do 17. ročníka sa v rámci TTSK zapojilo spolu 10 verejných knižníc, ktoré privítali spolu 340 hostí, z toho 257 detí. Knižnica JF v Trnave nocovala nielen v hlavnej budove, ale aj v pobočke Tulipán. Nocujúci privítali medzi sebou aj zaujímavých hostí, napr. v KJF v Trnave spisovateľku Svetlanu Majchrákovú a ilustrátorku Oksanu Lukomsku, v Žitnoostrovej knižnici v Dunajskej Strede spisovateľku Máriu Vrkoslavovú-Ševčíkovú, v Obecnej knižnici v Abraháme chovateľku Evu Kolárovú s koníkmi a psíkmi.

Komunikačné techniky v knižnici bol názov celoslovenského praktického seminára pre pracovníkov knižníc zameraný na rozvoj komunikačných zručností pracovníkov knižníc. Uskutočnil sa 26. mája 2016 v Pázmáneu pri Trnavskej univerzite. Okrem KP SSKK bola spoluorganizátorom aj UK Trnavskej univerzity. Podrobnejšia informácia o seminári je uverejnená v Knižničnom spravodajcovi č. 1/2016.

Burza kníh sa uskutočnila od 28. júna do 1. júla 2017 v priestoroch čítárne Knižnice JF v Trnave. Boli medzi nimi aj knihy dovezené z univerzitných knižníc a z niektorých regionálnych a obecných knižníc (Senica, Abrahám). O burzu bol veľký záujem. Členovia spolku sa striedali na službách podľa rozpisu. V piatok, 1. 7. 2016 o 15.00 hod. sa uskutočnilo žrebovanie z návštevníkov, ktorí si zakúpili v rámci burzy knihy. J. Brliťová poďakovala všetkým za záujem a vyžrebovala troch účastníkov, ktorí dostali hodnotné knihy obohatené Ex librisom KJF v Trnave. Predaných bolo cca 1 195 kníh v hodnote 659,46 €. Po odrátaní výdavkov bola výsledná suma: **597,50 €**. Finančné prostriedky boli použité na pokrytie nákladov odbornej exkurzie do Zlína a na vianočné posedenie členov.

Odborná exkurzia knihovníkov sa uskutočnila 14. septembra 2016. Cieľom bola Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíne, Knižnice Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne a Baťovo múzeum v Zlíne. Počet účastníkov: 48. Podrobnejšie o tomto poznávacom výlete píše Ružena Šípková v nasledujúcom príspevku.

Náš spolkový rok sme zakončili slávnostnou **členskou schôdzou 9. decembra 2016** v priestoroch Západoslovenského múzea v Trnave. Programom bolo hudobné vystúpenie umelkyne Jany Andevskej. Po schôdzi sme mali možnosť prehliadky expozícií múzea v sprievode odbornej lektorky.

Vážení knihovníci a priatelia knižníc, ďakujem za účasť na podujatiach Spolku. Do roku 2017 želám mnoho krásnych spoločných chvíľ.

Text: Lívia Koleková, predsedníčka pobočky SSKK v Trnave

Foto: archív KP SSKK v Trnave

NA EXKURZII V BAŤOVOM MESTE

Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave a Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave zorganizovali odbornú exkurziu do knižníc v Zlíne pre pracovníkov knižníc z Trnavského kraja, ich rodinných príslušníkov a priateľov. Moja mama, ktorá práci v knižnici zasvätila celý svoj život, prihlásila na exkurziu seba i mňa, pretože máme veľmi rady knižnice, ich atmosféru a vôňu.

V deň exkurzie, 14. septembra 2016, bolo pekné počasie, na september neobvykle teplé. Z Trnavy sme odchádzali autobusom o 7:00 hod. Pre niektorých účastníkov exkurzie sme sa cestou zastavili v Senici a v Holíči. V autobuse nás Mgr. Lívia Koleková, riaditeľka Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave, oboznámila s programom dňa. Naše kroky viedli najprv do Knižnice Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne. Budova, v ktorej sídli, na mňa zapôsobila svojimi priestranými a svetlými priestormi. Po knižnici nás sprevádzali riaditeľ knižnice PhDr. O. Fabián a Mgr. P. Holík, vedúci

oddelenia služieb.

Knižnica je verejne prístupná, to znamená, že sa v nej môže zaregistrovať každý, kto má o jej služby záujem. Je to jediná verejná odborná knižnica v zlínskom kraji. Jej služby využívajú hlavne pedagógovia a študenti Univerzity Tomáša Baťu (UTB), ale tiež odborná verejnosť. Kto sa stane študentom UTB, automaticky sa stáva i čitateľom knižnice. Zdroje knižnice sú priebežne doplňované, pretože stále rastie ponuka študijných programov na UTB. V knižnici sa nachádza viac ako

500 študijných miest. Čitatelia môžu využívať 232 počítačov a tiež mnohé ďalšie prípojné miesta pre notebooky. K dispozícii sú i sieťové tlačiarne, kopírky a skenery. PhDr. Fabián a Mgr. Holík chvália svojich zamestnancov, že väčšinou sú veľmi aktívni, progresívni, neboja sa účasti v rôznych projektoch. V knižnici sú samozrejmosťou informačné zdroje v elektronickej podobe a knižnica je aktívna i na sociálnych sieťach. Priestory knižnice sú na 2. – 4. poschodí. Na 2. poschodí je napríklad voľný výber (výpožičné poschodie). Je tu k dispozícii

i virtuálny knihovník, ktorý vracia a požičiava knihy, a tiež vie inkasovať pokuty a poplatky. Zatiaľ je možné platiť len v hotovosti, nie kartou, a študenti radšej platia klasicky, pri pulte. Informácie sa čitateľom poskytujú nielen v češtine, ale aj v angličtine, pretože viac než 800 študentov študuje na UTB v rámci programu Erasmus. Čitatelia mô-

žu využívať i mobilný katalóg – prístup do katalógu pomocou mobilnej aplikácie. Ing. Lukáš Budínský, vedúci oddelenia IT, je autorom systému, ktorý pomáha čitateľom nájsť v polici konkrétnu knihu. V katalógu jednoducho kliknú na možnosť „Ukáž v polici“ a na

mape polic sa vysvieti miesto, kde sa knižka má fyzicky nachádzať. Keďže do knižnice prichádza veľa mamičiek s deťmi, je v nej zriadený aj detský kútik. Prostredie na výpožičnom poschodí je dosť hlučné, a tak je možné kúpiť si v automate i štople do uší. Prezenčná študovňa sa nachádza na 3. poschodí. Za mierny poplatok možno využívať aj individuálne študovne na 2. a 3. poschodí. Na 4. poschodí v tzv. „obývačke“, ktorá slúži na oddych, sú k dispozícii i deky a vaky na sedenie a ležanie.

Teší sa vraj veľkej obľube hlavne medzi študentmi. V Informačnom centre Baťa pracujú 3 zamestnanci. Venujú sa výskumu baťovskej histórie, tém, ktoré s Baťou súvisia. Publikujú, zbierajú archívne materiály a knihy s baťovskou tematikou. Minulý rok vydali 2 knihy. Fond knižnice pozostáva z približne 130 000 kníh. Knižnica má okolo 12 000 čitateľov a pracuje v nej 24 zamestnancov, vrátane riaditeľa. Knižnica vlastní samoobslužný automat na vracanie kníh – na rozdiel od biblioboxu vydáva aj potvrdenie, že čitateľ knihu vrátil a vrátenie aj automaticky zaznamená do systému. Dokáže tiež predĺžiť výpožičnú dobu. Z tejto knižnice som odchádzala s mnohými dojmami a vedela som, že cestou domov budem mať nad čím premýšľať. No hneď som sa musela zase preladit' na nové podnety, veď program bol nabitý.

Šli sme do Krajskej knižnice Františka Bartoša (KKFB) v Zlíne, ktorá sa nachádza neďaleko. Je to budova č. 15 Baťovho inštitútu, jej architektúra je čistá, prehľadná a svetlá.

V tomto komplexe bývalých hál Baťových závodov sa nachádzajú okrem knižnice aj Krajská galéria výtvarného umenia v Zlíne a Múzeum juhovýchodnej Moravy v Zlíne. KKFB je verejná knižnica s univerzálnymi knižničnými fondami a regionálne centrum knihovníckych, bibliografických a informačných služieb pre sieť verejných knižníc Zlínskeho kraja. Je to najväčšia knižnica v Zlínskom kraji, podľa knižničného zákona krajská knižnica a súčasne plní aj funkciu mestskej knižnice v Štatutárnom meste Zlíne. V knižnici bolo pre nás pripravené malé

občerstvenie a propagačné materiály. Po knižnici nás sprevádzali riaditeľka knižnice PhDr. Zdeňka Friedlová, vedúca Útvary regionálnych služieb knižniciam Zlínskeho kraja Ing. Jana Tomancová a vedúca oddelenia pre dospelých čitateľov Mgr. Dagmar Marušáková. Knižnica má samoobslužný automat na vracanie kníh a tiež samoobslužné výpožičné automaty. Sú v nej i individuálne študovne. Samozrejmosťou je prístup na internet,

kopírovanie a tlač. Knižnica má tiež svoju stránku na facebooku. Celý knižničný fond je opatrený čipmi. Dozvedeli sme sa, že knižnica často usporadúva akcie na rôzne témy, na ktorých sa podieľajú všetci pracovníci knižnice. Knižnica má PR pracovníčku, ktorá je súčasťou tímu. Obľúbené sú napríklad prehliadky knižnice s kvízovým programom pre rodiny s deťmi. Pri akciách pre verejnosť vzájomne spolupracujú knižnica, múzeum i galéria. Napríklad, ak v múzeu či v galérii prebieha výstava, knižnica tiež usporiada výstavu kníh na danú tému. V súčasnosti knižnica usporiada 2-3 akcie pre verejnosť týždenne. Vlni sa napríklad konalo čítanie v trolejbuse – knižnica šla von, medzi ľuďmi. Na jeseň zase prebieha podujatie Aktívne s knižnicou – cyklus prednášok o zdravom, aktívnom živote. Knižnica je každoročne usporiadateľom festivalu Literárna jar Zlín. Zaujala ma knihárska dielňa na 1. podlaží budovy, ktorá zabezpečuje opravy kníh, viazanie, výrobu materiálov a dekorácií na rôzne akcie. V súčasnosti služby poskytuje len pre potreby knižnice, nie pre verejnosť. Zaujímavé pre mňa boli tiež audio, video, hudobniny na 3. podlaží, pretože počúvanie hudby je mojím koníčkom. Do knižnice môže prísť aj neregistrovaný čitateľ, napríklad za účelom použitia internetu. Knižnica má svoju ochranku, ktorú možno zavolať, ak by sa vyskytol vážny problém so správaním niektorého čitateľa. I návšteva tejto knižnice na mňa veľmi silno zapôsobila.

Potom sme využili možnosť navštíviť Múzeum juhovýchodnej Moravy, kde sme si prezreli jeho stálu expozíciu s názvom: „Princíp Baťa. Dnes fantázia, zajtra skutočnosť.“ Predstavila nám dejiny baťovského koncernu od založenia firmy až po jej znárodnenie v roku 1945. Ďalšia časť expozície sa venuje zlínskemu filmovému štúdiu. Poskytuje informácie o jeho histórii, produkcii a o osobnostiach, ktoré v ňom pôsobili. Posledná časť expozície je venovaná modernému cestovateľstvu a prezentuje zbierkový fond inžinierov Hanzelku a Zikmunda, Eduarda Ingriša a Stanislava Škulínu.

Posledným cieľom našej cesty bol Baťov mrakodrap. Postaviť ho nechal Jan Antonín Baťa v rokoch 1936 – 1938 a projektoval ho architekt Vladimír Karfík. Nechali sa inšpirovať Amerikou. Mrakodrap má 17 poschodí a výšku 77,5 m. Slúžil ako sídlo riaditeľstva firmy Baťa. Najviac nás zaujala výťahová kancelária s rozmermi 6 x 6 metrov pre riaditeľa firmy, v ktorej nechýbal ani telefón či umývadlo s teplou a studenou vodou. Vyviezli sme sa ňou až na strešnú vyhlídkovú záhradu, kde nám naša sprievodkyňa Silvia Lečíková porozprávala ešte veľa zaujímavého k baťovskej tematike.

Potom nás už čakala cesta autobusom domov. Exkurzia do Zlína sa nám všetkým páčila, odniesli sme si z nej mnoho poznatkov i zážitkov. Ak sa bude dať, rada pôjdem s knihovníkmi na výlet aj na budúci rok.

*Text: Ružena Šípková
Foto: archív KJF v Trnave*

Z NAŠICH KNIŽNÍC

KNIHA O ŽENÁCH RODU ESTERHÁZYOVCOV

Pod týmto názvom uzrel svetlo sveta 1. diel knihy o ženách jedného z najvýznamnejších šľachtických rodov Uhorska - Esterházyovcov. Slávnostné víťanie knihy sa konalo 21. októbra 2016 v Renesančnom kaštieli v Galante. Na naše prekvapenie vzácných hostí a návštevníkov podujatia uvítala a celé podujatie moderovala mladá slečna v historickom

odeve ako grófka Kristína Nyáriová, druhá manželka palatína Mikuláša Esterházyho. Prítomných do historických dôb preniesla aj pani Ľudmila Horváthová úryvkom z testamentov žien rodu Esterházyovcov. Nasledovali lektorské hodnotenia publikácie. Pán Peter Novosedlík, odborný pracovník Vlastivedného múzea v Hlohovci, vystúpil

s erudovaným rozborom publikácie. Príspevok Mgr. Margity Gálovej, zástupkyne riaditeľa Štátneho archívu v Šali, ktorý prečítala opäť Ľudmila Horváthová, vyzdvihol informačný prínos knihy nielen pre poznanie regionálnej histórie. Potom dostala slovo autorka knihy, PhDr. Anna Jónasová, ktorá predstavila svoje dielo. Prezradila, čo sprevádzalo zrod knihy od výberu témy až po jej tlač. Osudy žien rodu Esterházy de Galanta boli vlastne súčasťou širšie koncipovaného výskumu o vzdelaných a literárne činných uhorských ženách. Ich osudy na pozadí rodinných zväzkov a dejinných udalostí v priebehu takmer 500 rokov ju oslovili ako téma hodná samostatného spracovania najmä preto, lebo ostávali v tieni svojich slávnych mužov. Preto sa ženám rodu, ktorý pochádza z Galanty začala venovať intenzívnejšie. Vznikla tak „kolektívna biografía“, ktorá je nielen genealogickým pohľadom na zastúpenie žien v rode, ale aj zaujímavou sociologickou a kultúrnou sondou do ich životov. „Srdcom knihy je lexikon manželiek a dcér, v ktorom som na základe textových a genealogických dokumentov spracovala do personálnych hesiel 311 žien rodu Esterházyovcov“ - upresnila autorka.

Samotný akt krstu knihy vykonala historickými erbami rodu Esterházyovcov Pharm. Mgr. Nora Petrovič, členka OZ Galanta literárna, ktoré knihu vydalo, Zsolt Takáč, viceprimátor mesta Galanta a lektor Peter Novosedlík. Podujatie pokračovalo príhovormi hostí. Slova sa ujali primátor mesta Galanta Peter Paška, zástupca primátora Zsolt Takáč a bývalý riaditeľ Vlastivedného múzea v Galante Jozef Keppert. Organizátormi tejto akcie boli OZ Galanta literárna, Galantská knižnica a Mestské kultúrne stredisko v Galante.

Rozhovor s PhDr. Annou Jónasovou a viceprimátorom Zsoltom Takáčom, ktorý bol natočený pri tejto príležitosti, odznel v rádiu Regina dňa 7. 11. 2016 o 8.00 hod. Prístupný je v archíve RTVS. Škoda, že regionálne médiá nepokladali za svoju povinnosť informovať širokú verejnosť o tomto kvalitnom literárnom podujatí.

Pokračovanie tejto monografie má vyjsť v roku 2017. Bude obsahovať životopisné portréty niektorých konkrétnych esterházyovských žien a ich odraz vo výtvarnom umení. Doplní ho zoznam portrétov žien uchovaných v galériách a múzeách z územia bývalého Rakúska-Uhorska. Množstvo nádherných kvetov, gratulácií a dobrých prianí určite potešilo autorku Annu Jónasovú rovnako ako ona (nie prvý raz) potešila svojou tvorbou nadšencov historickej literatúry.

Text: Judita Kontárová, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

JESEŇ V ZNAMENÍ VÝSTAV

Aj v jesenných mesiacoch si mohli návštevníci a čitatelia Mestskej knižnice mesta Piešťany oddýchnuť nielen pri dobrej knižke a pookriať pri rôznych zaujímavých a pestrých výstavách, ktoré tentokrát priniesli to najlepšie z českej a slovenskej ilustrácie.

Hneď v úvode septembra mohli pod názvom *Zlatá stuha 2016* vidieť výber víťazných prác, prestížnej súťaže poriadanej Českou sekciou IBBY. V spolupráci s Českým centrom Bratislava, knižnica malým i veľkým priaznivcom českej a slovenskej histórie priblížila fotografickou výstavou s názvom *Slovensko bratří Čapků* život a vzťah dvoch jej veľkánov – bratov Karla a Josefa Čapkovcov. Azda najväčší úspech však mala interaktívna výstava mapujúca život a dielo Miroslava Šaška, ktorú mohli návštevníci vidieť od 1. septembra do 15. októbra. Tí menší sa s tvorbou tohto výnimočného výtvarníka a ilustrátora zoznámili bližšie aj vďaka sprevodným podujatiam, napríklad *Prechádzkami po Londýne* – spoznávaním krás anglickej metropoly pomocou knižky *To je Londýn* z dielne známeho českého vydavateľstva Baobab.

Milovníkov knižných ilustrácií sme potešili aj v priebehu októbra. Vo výstavnej časti knižnice ich pod názvom *Ilutrio* čakal bohatý výber z tvorby troch oceňovaných českých ilustrátoriek Renáty Fučíkovej, Andrey Tachezy či Lucie Dvořákovvej. V rámci projektu *Mapa mesta*, v ktorom žijem, realizovaného s finančnou podporou mesta Piešťany, nám rozprávkovú tvár nášho mesta ukázali aj malí výtvarníci výstavkou svojej tvorby z workshopov. A prišla aj Dunajská kráľovná, ktorá nám vďaka ilustrátorovi Bystríkovi Vančovi priblížila dielo Márie Ďuríčkovej.

Záver roka v našej knižnici spestrila mladá ilustrátorka a dizajnérka Mária Nerádová – Svetové Vianoce, ktoré u nás začali 23. novembra vernisážou spojenou s divadelným predstavením, priniesli ukážku ilustrácií z kníh *Vánoce z celého světa* a *Jak velbloud potkal řavu* – tá získala ocenenie Najkrajšia kniha Slovenska 2014 a bola zaradená aj do výberu najlepších českých kníh pre deti a mládež za rok 2014/2015 s názvom *Nejlepší knihy dětem*.

Text: Matúš Nižnanský, Mestská knižnica mesta Piešťany

OTEC ANTÓNIO V SPOMIENKACH

„Na našom živote je dôležité nie to, čo sme dosiahli, ale tá cesta, po ktorej sme išli.“

To sú slová Antona Srholca, rímskokatolíckeho kňaza, charitatívneho pracovníka, politického väzňa, buriča, ale predovšetkým láskavého človeka, ktorý nikdy neopustil svoje zásady a vždy bojoval za lepší svet. Obraz tohto výnimočného človeka zachytila v celovečernom dokumentárnom filme režisérka Alena Čermáková. Rozhovory a úvahy s autorkou predstavujú čitateľom minulé dni tohto výnimočného kňaza. Umožňujú im nahliadnuť do spôsobu jeho premýšľania, odhaľujú jeho húževnatosť, túžbu pomáhať a milovať ľudí až po smrť.

S Alenou Čermákovou a jej manželom Ivanom Čermákom sa mali možnosť stretnúť naši čitatelia 9. novembra 2016. V rozhovore s moderátorkou večera, Vierou Zrníkovou, prezradila Alena Čermáková okolnosti ich prvého stretnutia, ale aj tie nasledujúce, ktoré vždy boli obohacujúce. Priblížila postoj otca Antónia k blížnym, jeho prežívanie bolesti a utrpenia. Podujatie bolo spresťené premietaním ukážok z dokumentárneho filmu o Antonovi Srholcovi. Príjemná atmosféra besedy bola umocnená krásnymi a precítenými piesňami v podaní našej hostky Aleny Čermákovovej s hudobným sprievodom Ivana Čermáka. Piesne v interpretácii Aleny Čermákovovej boli najobľúbenejšími piesňami otca Antónia.

Na záver podujatia si mohli čitatelia zakúpiť i knihu *Anton Srholec*. Súčasťou knihy je DVD s celovečerným dokumentárnym filmom *Anton Srholec*, ktorý bol uvedený do kín v októbri 2015. Taktiež boli v ponuke i dve CD so šansónmi a piesňami pani Aleny Čermákovovej.

Text: Viera Zrníková, KJF v Trnave

Foto: archív KJF v Trnave

KNIHA ZÁHORIA 2015

V prvom ročníku bolo nominovaných tridsať kníh, v druhom 32, v treťom 42 kníh, vo štvrtom 38 titulov, v piatom 48, v šiestom 42, v siedmom 51 a v tom tohtoročnom 65.

Hlavným zámerom našej ankety je teda popularizácia knihy, propagácia čítania a upriamenie pozornosti publika na konkrétne knižné tituly aktuálne dostupné v knižnej sieti. Jediným meradlom úspechu knihy je názor a záujem samotných čitateľov.

A teraz pár slov k hlasovaniu. Najjednoduchšie je hlasovanie prostredníctvom internetu, tam bolo v tomto ročníku pridelených 758 hlasov. Je to menej ako vlani, no možno aj preto, že môžeme zodpovedne povedať, že sme odstránili všetky

možnosti duplicitného hlasovania. Najväčšia koncentrácia respondentov je však stále v knižniciach – v tomto roku vhodili do schránok 1 658 hlasov. Celkom teda 65 knižných titulov získalo v ankete Kniha Záhoria 2015 – 2 416 hlasov. Sčítanie hlasov a hlasovacích lístkov sa uskutočnilo v Záhorskom múzeu 14. októbra 2016 za účasti PhDr. V. Drahošovej zo Záhorského múzea v Senici, A. Pullmanovej zo Záhorskej galérie Jána Mudrocha v Senici a Mgr. K. Soukupovej zo Záhorskej knižnice v Senici.

Ocenení autori

Ešte trocha štatistiky: Zo 65 knižných titulov zaradených do ankety bolo 24 titulov odbornej literatúry, 14 zborníkov, katalógov k výstavám, sprievodcov a bibliografií, 2 zbierky poézie pre dospelých, 1 kniha poézie pre deti, 2 knihy detskej beletrie a 12 titulov beletrie pre dospelých. V oblasti odbornej tvorby najviac hlasov (349) získal titul *Senica v nostalgii pohľadnic*, od autorov Petra Brezina a Jána Petra, ďalej sa umiestnila kniha Pavla Dinku *Skalické búdy* s 321 hlasmi. Tretia priečka patrí titulu *Malacky v dejinách* s 289 hlasmi. Táto kategória vlastne kopíruje aj celkové

poradie, čo dokumentuje záujem čitateľov o takýto druh publikácií v našej ankete už niekoľko rokov. Pokiaľ ide o beletriu, najviac hlasov – 276 získal titul *Aj margarétky majú trne* od Dušana Krivského, jedna z najčítanejších kníh minulého roka na Záhori. V poézii má Záhorie pravidelne svoje kvalitatívne silné zastúpenie. Primát v tomto ročníku získala Eva Fordinálová s knihou *Mystika Záhoria II*. V oblasti detskej knihy stále bojujeme s nízkymi počtami titulov, napriek tomu, že sa každoročne objavujú noví autori. V tomto ročníku sa objavili iba tri, najlepšie obstála Seničanka pani Alica Náhlíková s knižkou *Básničky do prváckej taštičky*, ktorá celkovo obsadila 11 miesto.

Text: Katarína Soukupová, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Peter Kavický a Milan Soukup

LIEČENIE HYPERAKTÍVNYCH DETÍ S PORUCHAMI POZORNOSTI PRÍRODNÝMI METÓDAMI

Ešte pred pár rokmi sa deti rozdeľovali iba do skupín „zlé“ a „dobré“. Dnes už lekári vravia, že zlé dieťa neexistuje. Syndróm poruchy pozornosti, ADHD, hyperaktivita, to sú pojmy, ktoré vysvetľujú, prečo sa dieťa správa inak ako ostatné.

Rodičom, ktorí sú po návšteve školy rozhodnutí so svojím „zlým a neposlušným“ dieťaťom doma „zatočiť“ a v duchu už premýšľajú, čo všetko mu za takéto nevhodné správanie zakážu, čo prikážu a čím ho potrestajú, odporúčame ešte predtým siahnuť po literatúre, v ktorej nájdeme odpovede na mnohé otázky súvisiace s náročnou výchovou týchto detí. Môžu pritom zistiť, že ich deti nie sú ani zlé, ani hlúpe, ako ich vidia učitelia v školách, trpia len poruchou správania, ktorú nezavinili rodičia nesprávnou výchovou, nesprávnym vedením dieťaťa a nemôžu za ňu ani deti samotné. Takéto dieťa potrebuje pomoc a podporu, a to nielen v rodine, ale aj v škole.

O týchto problémoch i metódach pomoci deťom sa rozprávalo 21. júna 2016 v čítárni

Žitnoostrovskej knižnice v Dunajskej Strede. Prednáška sa uskutočnila v spolupráci s pedagogicko - psychologickou poradňou a určená bola pre rodičov a pedagógov. Prednášajúca, Zuzana Perényi Csivreová, oboznámila prítomných s hlavnými znakmi prejavu syndrómu ADHD u detí. Vo svojej prezentácii predstavila vývojové fázy nervovej sústavy detí, poukázala na možné príčiny vzniku problému, ktoré dodnes nie sú stopercentne známe. Vyzdvihla možnosť využitia alternatívnych,

prirodzených liečebných postupov, ktoré považuje za výhodnejšie a možno aj účinnejšie ako medikamentózne. Jej prednášku doplnila Mária Lovasová zaoberajúca sa aromaterapiou. Vysvetlila, v čom spočíva účinnosť aromaterapie, spôsob prípravy, druhy aróm a ich možnosti použitia pri rôznych problémoch týkajúcich sa porúch fungovania nervovej sústavy. Porozprávala o prípade autistického chlapca, ktorému použitie aromaterapie pomohlo znížiť dosť vážne prejavy poruchy správania. Na konci podujatia nasledovala diskusia a popritom si mohol každý vyskúšať jednotlivé arómy a ich vplyv.

Text: Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Foto: archív Žitnoostrovskej knižnice v Dunajskej Strede

JOZEF BANÁŠ V GALANTE

V pondelok, 7. novembra 2016, bolo v parku pred neogotickým kaštieľom rušno. V priestoroch kaviarne Esterházy Galanta - wine & coffee sa totiž konala beseda so spisovateľom Jozefom Banášom. Hlavnou témou besedy boli dve najnovšie knihy – *Dementi* a *Kód 7*. V priestoroch, ktoré dýchali históriou, sa beseda niesla v duchu priateľskej a neviazanej atmosféry. Jozef Banáš predstavil nielen svoje najnovšie knihy, ale aj tie skôr napísané. Rozprával o skutočnostiach, ktoré ho motivujú a inšpirujú k písaniu. V jeho najnovšej knihe *Kód 7* je hlavnou motivačnou témou šťastie a inšpiráciou pre neho bola krajina Bhután. Poslucháči po pútavom rozprávaní mohli nadobudnúť pocit, že túto krajinu by mali spoznať aj osobne. Svojím rozprávačským talentom, charizmou i dobre cíleným humorom vytvoril

veľmi príjemnú atmosféru. Záver tejto zaujímavej besedy bol spojený s autogramiádou. Spisovateľ dedikoval záujemcom knihy a rád sa s mnohými i odfotil. Dúfame, že takéto stretnutie sa pre veľký záujem uskutoční zakrátko, nakoľko autor pripravuje ďalšie zaujímavé knihy.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

ČÍTANIE V TRÁVE

„Milé deti, milí rodičia a starí rodičia, každý štvrtok o 10.00 hod. vás pozývame do Zámockej záhrady v Hlohovci na rozprávkové dopoludnie pri čítaní dobrých rozprávok. Deky, voda a niečo drobné na jedenie pre deti bude vítané. „

Takéto pozvanie sa objavilo na začiatku prázdnin v priestoroch hlohovskej knižnice.

Naše počiatočné obavy sa rozplynuli, keď do Zámockej záhrady začali prichádzať rodiny s deťmi, rozložili si deky, posadali si a tešili sa z krásneho dňa, tešili sa na rozprávku. A rozprávky? Tie boli v nádhernom prostredí Zámockej záhrady akési krajšie, zaujímavejšie. Každý štvrtok čítal niekto iný. Čítal pán primátor, riaditeľ múzea, vysokoškolská pedagogička, hovorkyňa mesta, vedúca knižnice i študenti herectva. Niektoré hlohovské osobnosti boli trochu urazené, že sme ich na čítanie nevybrali, tak sme im sľúbili toto vyznamenanie na budúci rok. Výber kníh sme robili v knižnici, vopred sme ich ponúkli čítajúcim, aby sa mohli pripraviť. Interpreti používali metódy tvorivého čítania, takže sa v Zámockej záhrade všeličo dialo. Hneď na prvom čítaní sa tam z ničoho nič zjavila Gevenducha z knihy Danka a Janka, na ďalších nás čarovné slúchadlo Macha a Šebestovej zasypalo nespočtelným množstvom mačiek, od dobrej ježibaby Eulálie sa

deti naučili veselé zaklínadlá a prišiel aj Maxipes Fík. Keď sme čítali rozprávku o motýlikovi Beláskovi a jeho kamarátoch chrobáčikoch, naša "čítacia" lúka akoby len na to čakala. Tam letel motýlik, inde zabzučala včielka a mravček niesol svoj náklad do mraveniska. Akoby vyšli z entomologických zbierok múzea, ktoré si deti po skončení čítania mohli pozrieť. Svoje zážitky z čítania nám deti vždy na záver nakreslili kriedami

na chodníky alebo fixkami na veľké hárky baliaceho papiera. Ich práce nám zdobili vstupné priestory knižnice celé prázdniny. A Čítanie v tráve? To sa stalo hitom leta 2016.

Text: Helena Pekarovičová,, MKC - knižnica v Hlohovci

Foto: Július Selnekovič

BOL RAZ JEDEŇ KAŠTIEĽ

Pod týmto názvom sa 18. 9. 2016 konal v zrekonštruovaných priestoroch nášho kaštieľa úvodný, takzvaný nultý diel literárneho popoludnia pre deti doplnený o tvorivé dielne. Na deti čakala vyzdobená miestnosť určená na čítanie a počúvanie, kde si najprv mohli vypočuť príbeh o dedkovi Edkovi a jeho rodine a o tom, ako dedko Edko veľa vecí pozabúdal a ako sa mu jeho pravnúčik Dodko snažil pomôcť spomenúť si.

Na príbeh nadviazali tvorivé dielne, kde si deti vyrobili originálne pexesá, s ktorými sa mohli so svojimi starými rodičmi hrať, a zároveň tak podporiť ich pamäť.

Odborná porota rozšírená o čestného hosťa podujatia vybrala tri najzaujímavejšie dielka a ich autori boli ocenení knihou.

Potom už prišla na scénu hlavná hviezda programu, čestný hosť a spisovateľ Branislav Jobus. Som veľmi rád, že si na Chtelnicu opäť našiel čas, avšak tentoraz neprišiel kvôli svojej hudbe, ale kvôli svojej literárnej tvorbe. Braňo Jobus je totiž aj spisovateľ. Je autorom 12 kníh určených hlavne deťom, ale ako on sám hovorí: „*Aj dospeli si v nych môžu nájsť záľubu*“. A veru, pri predstavovaní príbehov a postavičiek z jednotlivých príbehov sa hádam viac za bruchá chytali tí

skôr narodení. Už hneď v úvode, keď predstavoval Muflóna Ancijáša a jeho dobrodružstvá, mnohí padli do kolien pri predstave toho, ako Muflón Ancijáš šoféruje kamión naložený magnetkami, na Ukrajine omylom prejde dáždovku a aby zistil, aké poranenia jej nechtiac spôsobil, pohotovo jej urobí magnetickú rezonanciu - má predsa plný kamión magnetiek... Tento, a mnoho podobných príbehov, nám počas hodinky porozprával nevšedný umelec, ktorý svoje vystúpenie spestril niekoľkými piesňami o postavičkách z jeho príbehov a komunikáciou s publikom nenechal nikoho na pochybách, že s ľuďmi to naozaj vie.

Na záver prišla na rad autogramiáda čestného hosťa, tí odvažnejší si „strihli“ aj spoločnú fotografiu. Každé dieťa si z tohto podujatia odnášalo malý darček a snáď aj pocit príjemne prežitého popoludnia.

Chcem sa pekne poďakovať dvom hlavným motorom tejto milej akcie - A. Michaličkovej a M. Slabému, bez ktorých by to proste nešlo a vysloviť nádej na ďalšie pokračovanie literárneho popoludnia s rovnako zaujímavým hosťom.

Text: Ján Sirota, Obecná knižnica Chtelnica

Foto: archív Obcej knižnice Chtelnica

OBECNÁ KNIŽNICA KOŠOLNÁ

Počiatky našej knižnice sa datujú od druhej polovice 20. rokov minulého storočia. Jej miesta pôsobnosti boli rôzne – od domu Ignáca Tajcnára cez miestnu školu až po priestory v kultúrnom dome, kde je knižnica umiestnená aj v súčasnosti.

Knižničný fond, ktorý sa v roku 1936 pýšil počtom 99 zväzkov kníh, sa nám úspešne darí spravovať s každoročne narastajúcou tendenciou počtu kníh na 1 obyvateľa. V dnešnej dobe má knižnica 4 716 zväzkov, čo predstavuje 6,09 zv. na 1 obyvateľa. Výpožičný čas je dve hodiny týždenne, čo plne uspokojuje potreby našich čitateľov, ktorí sú rôznych vekových kategórií – seniori, školáci, škôlkari, mamičky s malými deťmi atď. Tí najmenší si môžu u nás prezerat' s mamičkami rôzne detské časopisy ako Včielka, Šikovniček, Adamko alebo vyfarbovať obrázky, ktoré potom vystavujeme v priestoroch knižnice. Školáci si môžu vybrať z mnohých zaujímavých titulov od dnešných autorov, ale aj slovenskú klasiku na povinné čítanie do školy. Tiež im radi poradíme s výberom vhodného textu na každoročnú súťaž Hollého pamätník.

Aby aj škôlkári vedeli, kde je v ich obci knižnica, usporadúvame vždy v marci pri príležitosti mesiaca knihy ich návštevu v priestoroch knižnice. Spolu si tu čítame rozprávky, prezeráme knižky a rozprávame sa o tom, čo všetko sa dá v knižnici robiť. Škôlkari nás zasa potešia rôznymi básničkami, pesničkami a tiež kresbami o svojom pohľade na knižnicu. Obrázky si potom v knižnici vystavíme pre potešenie všetkých čitateľov. Na pamiatku si odnášajú „ozajstňácky“ čitateľský preukaz s milým obrázkom a výpožičným časom

knížnice, aby aj mama s tatom vedeli, kedy nás môžu prísť navštíviť.

V čase letných prázdnin sa s deťmi presúvame z priestorov knižnice do dvora kultúrneho domu, kde si spolu čítame rôzne príbehy a rozprávky.

V zimnom období sa zasa okrem požičiavania kníh stretávame pri divadelnej hre, ktorú s deťmi nacvičujeme. Na spestrenie času stráveného v knižnici máme tiež pripravené rôzne súťaže, týkajúce sa práve jubilujúcich spisovateľov.

Že sa naša obec o svojich čitateľov stará vzorne, svedčí aj každoročný prírastok nových kníh, ktorý v tomto roku činí už 68 titulov.

Text: Ivona Hergottová, Obecná knižnica v Košolnej

Foto: archív Obecnej knižnice v Košolnej

PASOVANIE DETÍ ZA ČITATEĽOV ZÁHORSKEJ KNIŽNICE...

Záhorská knižnica v Senici pripravila na začiatku školského roka novú ponuku aktivít a podujatí pre základné školy, školské kluby a materské školy. Tento rok sme naše detské oddelenie premenili na veľké knižné kráľovstvo a všetky podujatia budú prebiehať v rozprávkovom štýle.

Špeciálne pre žiakov 1. a 2. ročníkov sme pripravili podujatie s názvom: *Pasovanie detí za čitateľov knižnice a prijímanie do Cechu čitateľského*. Netradičným spôsobom sme malých žiačikov oboznámili s prostredím knižnice a knižkami, ktoré sa nachádzajú v detskom oddelení. Naš pán kráľ a kráľovná si pre deti pripravili niekoľko úloh, aby zistili, či žiaci poznajú rozprávkové knižky a sú pripravení stať sa čitateľmi knižnice. Po správnom vyriešení úloh a zodpovedaní otázok boli deti oboznámené aj s knižničným poriadkom. Pán kráľ potom všetkých žiakov pasoval za čitateľov knižnice. Odtlačkom svojho prsta následne spečatili sľub, že budú vzornými čitateľmi. Pri tejto príležitosti sme pre zúčastnené deti vyhlásili súťaž o princa a princeznú čitateľov, ktorá sa na konci školského roka vyhodnotí a najlepší detskí čitatelia budú odmenení.

*Text: Gabriela Rehušová ml.,
Záhorská knižnica v Senici*

*Foto: Eliška Šefčíková,
Soňa Vávrová,
Záhorská knižnica v Senici*

VŠETKO MÁ SVOJ ČAS...

28. októbra sa v priestoroch Žitnoostrovej knižnice uskutočnil Krst knihy *Všetko má svoj čas* regionálnej autorky Mariky Pogányovej. Podujatie bolo zorganizované v spolupráci s Domom Matice slovenskej.

Kniha uvedená do života je druhou publikáciou autorky. Prvá kniha M. Pogányovej, ktorá v roku 2011 vyšla pod názvom *Na krídle motýľa*, obsahuje jej básnickú tvorbu, druhá knižka, ktorá bola pokrstená práve v našej knižnici, je zbierkou krátkych životných príhod a skúseností. Ilustrovaná je kresbami samotnej autorky. V rámci programu boli prečítané úryvky z najnovšej knižky a celú atmosféru umocnila hra na gitare Miroslava Kozárová.

Mariku Pogányovú sme verejnosti predstavili aj ako maliarku inštaláciu výstavy jej výtvarnej tvorby. Vystavené boli maľované tanierne, poháre, džbanky a iné. Podujatie sa skončilo malým posedením pri občerstvení.

Text: Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Foto: archív Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Strede

REKONŠTRUKCIA OBECNEJ KNIŽNICE V BUČANOCH

V mesiaci máj 2015 sa v Obecnej knižnici v Bučanoch udiala veľmi nepríjemná udalosť. Prasknutie vodovodného potrubia spôsobilo doslova skazu. Okrem zariadenia knižnice bola zničená aj prevažná väčšina knižničného fondu. Po prvotných slovách zdesenia a zármutku však nasledovali skutky.

Aby mohli svoju zručnosť predviesť murári a maliari, bolo potrebné priestory knižnice najprv vypratáť a vysušiť vodou nasiaknuté steny a podlahy. Vďaka pochopeniu a ústretovosti starostu obce Bučany, p. Š. Lančariča, smerovali do priestorov knižnice aj ďalšie investície v podobe moderného a účelového zariadenia. Neúnavná a nikdy sa nevzdávajúca pani knihovníčka Jarmila Vidličková podnikla potrebné kroky k obnove knižničného fondu, bez ktorého by knižnica nebola knižnicou. Cielene boli oslovení rôzni potenciálni darcovia, od ktorých knižnica získala viac ako 200 hodnotných knižných jednotiek. Od apríla 2016 knižnica opäť slúži občanom obce.

Text: Ivana Gálusová, KJF v Trnave

Foto: archív obce Bučany

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 43, č. 2, rok 2016

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, IČO 182826

Vychádza 2x ročne

Zodp. redaktor: Lívia Koleková

Predseda redakčnej rady: Ivana Gálusová

Členovia redakčnej rady: Benjamína Jakubáčová, Zuzana Fajnorová, Helena Laczová,

Eliška Šefčíková, Helena Pekarovičová, Matúš Nižnanský

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 24 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09 ISSN 1339-4991